

**Uchwała nr 29/128/2011
Zarządu Powiatu w Tarnowskich Górach
z dnia 14 marca 2011 roku**

**w sprawie:
przekazania Radzie Powiatu w Tarnowskich Górach projektu uchwały w sprawie przyjęcia
sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich
Górach za rok 2010.**

Na podstawie: art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity z 2001 r. Dz. U.
Nr 142 poz. 1592 z późn. zm.)

**Zarząd Powiatu
uchwala:**

§ 1

Przekazuje się pod obrady Rady Powiatu projekt uchwały w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2010.

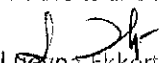
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Staroście Tarnogórskiemu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA

Lucyna Ekkert

RADA PRAWNY

Łukasz Strzelec
KN 2427

NACZELNIK

Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

mgr Izabela Dittmann

DYREKTOR

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tarnowskich Górach

mgr Klaudia Zyśk

17.03.11

17.03.11

(projekt)

**Uchwała nr .../.../2011
Rady Powiatu w Tarnowskich Górach
z dnia .....**

**w sprawie:
przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich
Górach za rok 2010**

Na podstawie: art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 roku Nr 142 poz. 1592 z późn. zm.) w związku z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.)

**Rada Powiatu
uchwala:**

§ 1

Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2010, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu w Tarnowskich Górach

§ 3

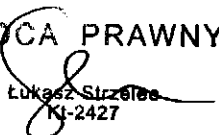
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4

Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

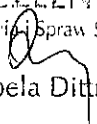
STAROSTA

Lucyna Ekkert

RADCA PRAWNY

Łukasz Strzeliński
KI-2427

NACZELNIK

Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

mgr Izabela Dittmann

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tarnowskich Górach

mgr Klaudia Zyśk

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
W TARNOWSKICH GÓRACH
ZA ROK 2010**

Tarnowskie Góry, luty 2011r.

S P I S   T R E Ś C I

I.OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	4
1.Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców.....	4
1.1.Rodziny zastępcze.....	4
1.1.1.Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych.....	4
1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych.....	5
1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka.....	6
1.1.4.Pomoc pieniężna.....	6
1.1.5.Ocena sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.....	10
1.1.6.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych.....	11
1.1.7.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.....	11
1.1.8.Rodzice dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.....	14
1.2.Placówki opiekuńczo- wychowawcze.....	15
1.2.1.Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego.....	16
1.2.2.Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem.....	18
1.2.3.Rodzice dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.....	20
2.Usamodzielnienia.....	21
2.2.Pomoc pieniężna na usamodzielnienie.....	23
2.3.Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	23
2.4.Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej.....	24
3.Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.....	25
4.Współpraca z Sądem Rodzinnym.....	27
5.Poradnictwo specjalistyczne.....	28
5.1.Poradnictwo psychologiczne.....	28
5.2.Poradnictwo pedagogiczne.....	29
5.3.Poradnictwo socjalne.....	29

6. Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.....	30
7. Sprawozdawczość i statystyki.....	31
7.1. Statystyka dotycząca rodzin zastępczych.....	31
7.2. Sprawozdawczość.....	33
8. Informacja publiczna.....	34
II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.....	35
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	35
1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	38
1.2. Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	40
1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	42
1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.....	44
1.5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.....	47
1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	48
III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	50
A. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2010.....	51
B. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej.....	52
C. Domy Pomocy Społecznej – stopień osiągnięcia standardu.....	52
IV. PROJEKT SYSTEMOWY „SKRZYDŁA POWIATU – ROZWÓJ I PROMOCJA AKTYWNEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU TARNOGÓRSKIEGO”.....	54
V. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	59
VI. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	60

I. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców

Zapewnienie opieki nad dzieckiem i rodziną odbywa się przez realizację zadań zapisanych w Powiatowym Programie Pomocy Dziecku i Rodzinie na lata 2009-2013 przyjętym uchwałą Rady Powiatu w Tarnowskich Górach nr XXXVI/342/2009 z 03 marca 2009r.

1.1. Rodziny zastępcze

1.1.1. Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań podejmowało następujące formy aktywności:

- uczestniczono w pracach Śląskiej Koalicji na rzecz rodzicielstwa zastępczego, której celem jest promowanie rodzinnych form opieki,
- udzielano informacji do prasy lokalnej dotyczących rodzinnej opieki zastępczej,
- rozprowadzano materiały informacyjne dotyczące rodzicielstwa zastępczego w parafiach, ośrodkach zdrowia, urzędach na terenie powiatu tarnogórskiego,
- z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w czerwcu 2010r. zorganizowano Piknik Rodzin Zastępczych (we współpracy z Stowarzyszeniami Rodzin Zastępczych „ProRodzina” i „Serce Dziecka”),
- zamieszczono na stronie internetowej PCPR informacji dot. rodzicielstwa zastępczego (www.pcpr.tarnogorski.pl).

1.1.2. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

W 2010r. przeprowadzono dwie edycje szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych. Szkolenie (12 sesji) prowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna opieka zastępcza/adopcja”. Program szkoleniowy uwzględniał elementy prawa rodzinnego, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, wiedzę i umiejętności rozpoznawania sytuacji rodzinnej dziecka oraz jej oceny, doskonalenie umiejętności opiekuńczych, umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi oraz związanymi z kompensacją opóźnień rozwojowych dziecka, wiedzę o uzależnieniach, zagadnienia organizacji opieki nad dzieckiem i możliwości uzyskania wsparcia w wychowywaniu dzieci, zasady finansowania rodzin zastępczych, informacje o zadaniach, kompetencjach PCPR. W związku z modyfikacją programu PRIDE oraz uzupełnieniem jego treści obie edycje poprowadzono wg nowych wytycznych.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno – prawne określone w ustawie o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej „pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżonkom lub osobie nie pozostającej w związku małżeńskim”.

W okresie sprawozdawczym do szkolenia przystąpiło 25 osób (14 rodzin), w tym:

- 17 kandydatów (9 rodzin) otrzymało zaświadczenia kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie szkolenia (rodziny niespokrewnione),
- 6 osób (4 rodziny) otrzymało dyplom ukończenia szkolenia,
- 2 osoby (1 rodzina) zrezygnowały z uczestnictwa w szkoleniu podczas jego trwania.

W ramach szkolenia trenerzy przeprowadzili 26 konsultacji w miejscu zamieszkania kandydatów na rodziny zastępcze. Konsultacje miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kategorii kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto

sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci.

Zgodnie z przepisami przesłano dokumentację kandydatów do Ośrodka Rodzin Zastępczych „Szansa” w Bytomiu, w celu wydania opinii o kandydatach. Opiniowani kandydaci uzyskali stosowne kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

1.1.3. Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno – wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

W 2010r. PCPR dokonał doboru rodzin zastępczych dla 17 dzieci.

1.1.4. Pomoc pieniężna

W ciągu 2010r. wydano 53 decyzje na mocy których przyznano pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych. Wydano również 18 decyzji przyznających pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych. Rodzinom zastępczym które przyjęły pod opiekę dzieci w 2010r. przyznano 20 decyzjami jednorazową pomoc pieniężną

na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. W 14 przypadkach jednorazowa pomoc pokryta została w całości przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej. W 8 przypadkach odmówiono przyznania w/w świadczenia ze względu na brak środków finansowych na ten cel.

Z mocą obowiązującą od 01 maja 2010r. weszła w życie ustawa z dnia 18 marca 2010r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz.U.10.81.527). Na mocy ustawy zmieniającej wprowadzono, m.in. zmiany w zakresie nowego brzmienia przepisu art. 78 ust. 4 który reguluje wysokość pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Zgodnie z nową regulacją art. 78 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej brzmi od 01 maja 2010r. następująco:

"4. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej udziela tej rodzinie pomocy pieniężnej w wysokości nie niższej niż:

- 1) 60 % podstawy - w przypadku dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia,
  - 2) 80 % podstawy - w przypadku dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności,
  - 3) 60 % podstawy - w przypadku dziecka w wieku powyżej 7. roku życia do ukończenia 18. roku życia, posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - 4) 60 % podstawy - w przypadku dziecka w wieku powyżej 7. roku życia do ukończenia 18. roku życia, umieszczonego w rodzinie zastępczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178),
  - 5) 80 % podstawy - w przypadku dziecka w wieku powyżej 7. roku życia do ukończenia 18. roku życia, posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności i umieszczonego w rodzinie zastępczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
- pomniejszonej o kwotę odpowiadającą 50 % dochodu dziecka, nie mniej jednak niż 20% podstawy.",

Podstawę ustalania świadczeń z pomocy społecznej stanowi kwota 1647,00zł zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009r.

w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Z kolei zgodnie z art. 6 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej do dochodu dziecka zalicza się kwotę otrzymywanej renty wraz z dodatkiem dla sierot zupełnych, zasiłek pielęgnacyjny, dodatek pielęgnacyjny, otrzymywane alimenty oraz kwotę odpowiadającą dochodom uzyskiwanym z majątku dziecka.

Powyższe zmiany wprowadzone na mocy ustawy zmieniającej z 01 czerwca 2010r. nie przekładają się jednak bezpośrednio na zmianę wysokości pomocy pieniężnej należnej rodzinom zastępczym. Na mocy ustawy z 01 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej ustawodawca niejako przeniósł zacytowane powyżej zapisy regulujące kwestię wysokości pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych z Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 października 2004r. w sprawie rodzin zastępczych do ustawy o pomocy społecznej. Powyższe rozporządzenie utraciło moc wraz z wejściem w życie nowego Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 04 czerwca 2010r. w sprawie rodzin zastępczych (Dz.U.10.110.733), które nie obejmuje kwestii wysokości pomocy pieniężnej należnej rodzinom zastępczym.

W ustawie z 18 marca 2010r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej w jej art. 2 określono również, iż wydane na podstawie dotychczasowych przepisów decyzje ustalające wysokość pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 78 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej zachowują moc do czasu wydania decyzji na podstawie przepisów wprowadzanych ustawą zmieniającą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. W związku z tym wystąpiła konieczność wydania nowych decyzji ustalających wysokość pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej na mocy zacytowanego powyżej art. 78 ust. 4. Na tej podstawie wydano 79 decyzji przyznających pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz dwie decyzje dotyczące pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych.

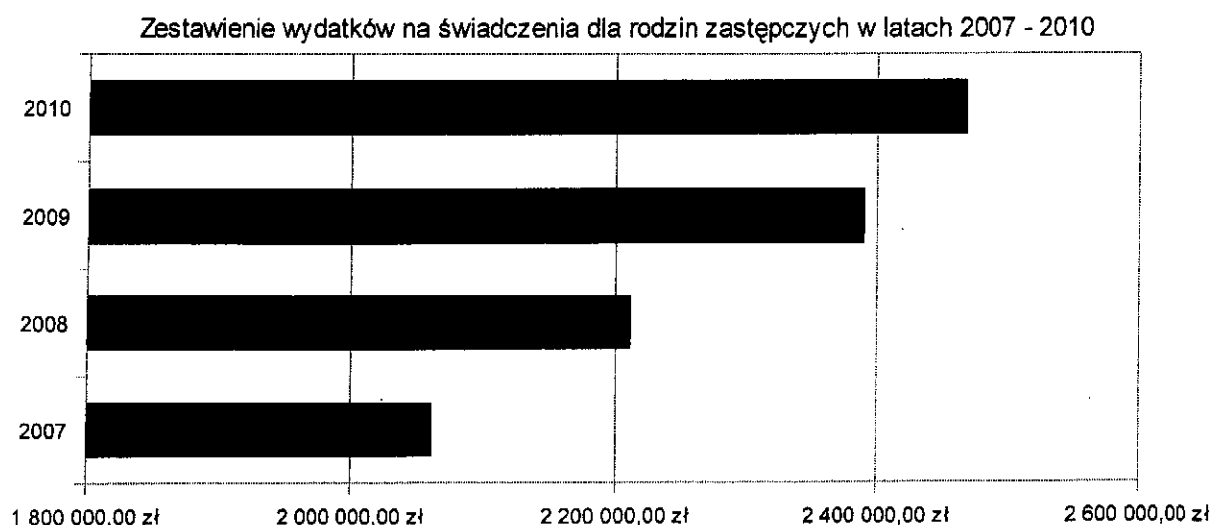
Zgodnie z obowiązującymi przepisami przy udzielaniu pomocy jak i przy zmianach decyzji brano pod uwagę dochód dziecka, wiek dziecka, stopień rozwoju, stan zdrowia oraz stopień niedostosowania społecznego. Ponadto

rodzinom niespokrewnionym z dzieckiem dodatkowo przyznawano 10% kwoty będącej podstawą ustalania pomocy pieniężnej z tytułu sprawowania bezpośredniej opieki nad dzieckiem i jego wychowaniem.

Wydatkowanie środków związanych ze świadczeniami dla rodzin zastępczych w okresie sprawozdawczym przedstawia tabela 1.

TABELA 1. ŚRODKI WYDATKOWANE NA ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH W 2010r.			
NAZWA UDZIELONEGO ŚWIADCZENIA	LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KOSZT ŚWADCZEŃ
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	318	3166	2 447 249,00zł
Jednorazowa pomoc na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	20	20	20 401,00 zł
OGÓŁEM	X	X	2 467 650,00zł

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wydatków ponoszonych na świadczenia dla rodzin zastępczych w latach 2007 – 2010.

1.1.5. Ocena sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez pracowników socjalnych podczas wywiadów środowiskowych, dotyczyły głównie:

- stanu zdrowia dziecka,
- trudności wychowawczych z dzieckiem,
- rodziny naturalnej dziecka – sposoby podtrzymywania więzi,
- sytuacji mieszkaniowej, zdrowotnej, zawodowej rodziny zastępczej i rodziny naturalnej dziecka.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 597 wywiadów mających na celu:

- zaktualizowanie sytuacji istniejących już rodzin zastępczych (316 wywiadów),
- dokonanie oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (224 wywiady),
- przyznanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinie zastępczej (53 wywiady),
- przyznanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie skutków zdarzenia losowego (4 wywiady).

Ponadto informacje uzyskane z innych instytucji takich jak: szkoły, przedszkola, ośrodki pomocy społecznej, poradnie zdrowia i inne, służyły zespołowi ds. okresowej oceny zasadności pobytu dzieci w rodzinie zastępczej do ustalenia indywidualnych planów dla dziecka i rodziny, a następnie do sporządzenia opinii i przesłania informacji do sądu rodzinnego.

W okresie sprawozdawczym zgodnie z § 8 pkt. 2 rozporządzenia z dnia 04 czerwca 2010r. w sprawie rodzin zastępczych oraz z art. 109 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego na adres właściwych Sądów przesłano 138 opinii dotyczących zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinach zastępczych. W 2 przypadkach uznano brak zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinie zastępczej, w dwóch przypadkach pobyt dzieci w rodzinie zastępczej uznano za zasadny do czasu zakończenia procedury adopcyjnej.

1.1.6. Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2010 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych poprzez:

- umożliwienie spotkań grupy wsparcia dla rodziców zastępczych (raz w miesiącu),
- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, z którego na indywidualnych konsultacjach skorzystały 73 rodziny zastępcze,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym umożliwienie spotkań na terenie PCPR,
- zorganizowanie specjalistycznych szkoleń, których celem było podnoszenie kompetencji rodziców zastępczych:
  - „Zostałem rodzicem zastępczym” - uzupełnienie treści programowych szkolenia PRIDE rodzinna opieka zastępcza/adopcja,
  - „Mogę inaczej” – trening zastępowania agresji.

1.1.7. Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

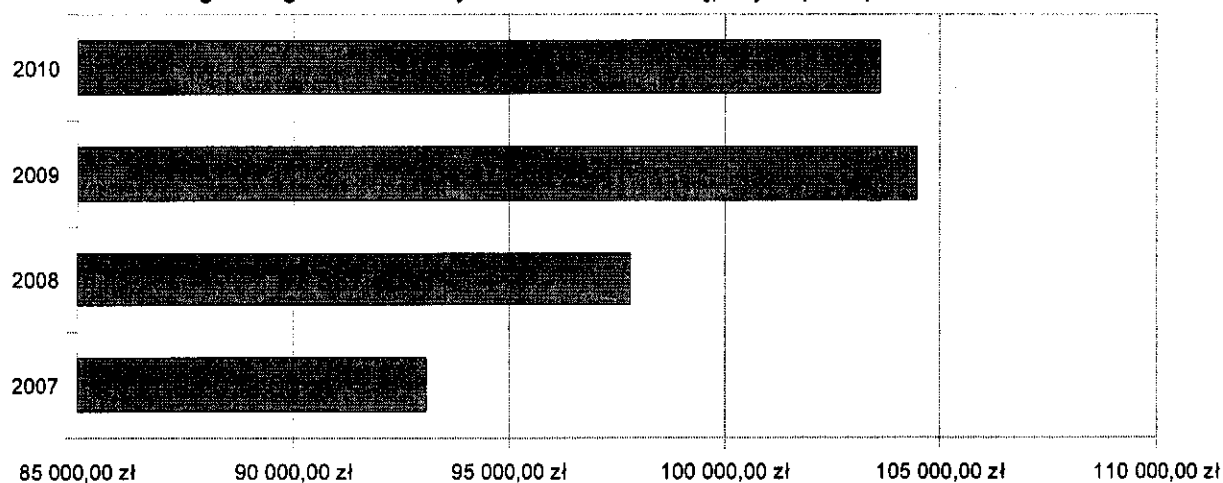
A. Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem.

W 2010r. kontynuowano realizację 10 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. Ponadto zawarto 3 nowe porozumienie oraz 5 zakończono w ciągu roku. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2010r. łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 103 626,41zł.

TABELA 2. Porozumienia dotyczące dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego przebywających w rodzinach poza powiatem				
LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2010r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2010r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2010r.
1	Katowice	1	1	1
2	Jasło	3	-	3
3	Będzin	1	-	-
4	Warszawa	-	1	-
5	Lubliniec	1	-	-
6	Piekary Śląskie	-	1	-
8	Olesno	1	-	1
10	Bytom	1	-	-
11	Tychy	1	-	-
12	Rzeszów	1	-	-
RAZEM		10	3	5

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wysokości kwot przekazywanych na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2007 - 2010.

Zestawienie wysokości środków przekazywanych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2007 - 2010

B. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.

W 2010r. kontynuowano realizację 70 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zakończono realizację 6 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 19 nowych porozumień.

Na przełomie grudnia 2010r. i stycznia 2011r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota należna Powiatowi Tarnogórskiego z tytułu zawartych porozumień wynosi 758 663,15zł.

W grudniu 2010r. sporządzono aneksy do wszystkich zawartych porozumień w związku ze zmianą numeru rachunku bankowego Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

TABELA 3. Porozumienia dotyczące dzieci spoza powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego				
LP	MIEJSCE POCHODZENIA DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2010r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2010r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2010r.
1	Piekary Śląskie	12	6	2
2	Ruda Śląska	2	-	-
3	Katowice	1	-	-
4	Zabrze	3	-	-
5	Bytom	14	7	3
6	Radomsko	2	-	-
7	Chorzów	5	-	-
8	Żagań	1	-	-
9	Lubliniec	4	-	-
10	Żory	11	1	-
11	Świętochłowice	3	-	-
12	Powiat Gliwicki	4	-	-
13	Sosnowiec	4	1	-
14	Tychy	1	-	-
15	Strzelce Opolskie	1	-	-

TABELA 3. Porozumienia dotyczące dzieci spoza powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego				
16	Miasto Gliwice	2	1	-
17	Jaworzno	-	1	-
18	Kępno	-	1	-
19	Racibórz	-	1	1
RAZEM		70	19	6
		95		

1.1.8. Rodzice dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

A. Spotkania dzieci z rodzicami

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 25 rodzin (38 dzieci – łącznie 107 spotkań).

B. Odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w rodzinie zastępczej opłatę ponoszą solidarnie rodzice dziecka.

Pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe w rodzinach naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego zarówno pod kątem odpłatności, jak i diagnozy aktualnej sytuacji rodziny. Łącznie przeprowadzono 137 wywiadów. W celu ustalenia sytuacji rodzinnej, występowano także do ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, działających na terenie innych gmin i powiatów z prośbą o przeprowadzenie wywiadów środowiskowych u 65 rodziców. Prowadząc postępowanie w sprawie odpłatności, ustalono za pośrednictwem urzędów miejskich, Centralnego Biura Adresowego i innych instytucji miejsca pobytu 30 rodziców biologicznych.

Na podstawie Uchwały Nr XXXI/290/2004 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 grudnia 2004 roku w sprawie przyjęcia regulaminu częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w rodzinie zastępczej w ciągu roku wydano 187 decyzji całkowicie zwalniających rodziców biologicznych z odpłatności za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych. Zwolnienie z odpłatności wynikało zazwyczaj z trudnej sytuacji materialnej. Przy częściowym zwalnianiu z odpłatności uwzględniano sytuację rodzinną, zdrowotną, dochodową i majątkową osób obciążanych. W 2 przypadkach zobowiązano do ponoszenia częściowej odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej.

Z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz pokrewnych należności związanych z rodzinami zastępczymi do budżetu powiatu powinna wpłynąć łącznie kwota 48 681,20 (wraz ze zobowiązaniami z lat poprzednich oraz odsetkami). W okresie sprawozdawczym wpłynęła kwota 3 617,76zł. Wobec osób, które nie wywiązały się ze zobowiązań ponoszenia odpłatności zostały zastosowane przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Według stanu na 31 grudnia 2010r. 8 postępowań egzekucyjnych było w toku.

1.2. Placówki opiekuńczo- wychowawcze

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo- wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W 2010r. 2 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych zmieniło środowisko wychowawcze w sposób ujęty w tabeli 4.

LP	NAZWA PLACÓWKI	TABELA 4. LICZBA DZIECI, KTÓRE OPUŚCIŁY PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE W 2010r.			
		WRÓCIŁY DO DOMU RODZINNEGO	UMIESZCZONE W RODZINIE ZASTĘPCZEJ/ ADOPCJA	SKIEROWANIE DO INNYCH PLACÓWEK	USAMODZIELNIŁY SIĘ (W TYM OSOBY KONTYNUUJĄCE NAUKĘ)
1	Rodzinny Dom Dziecka Świerkianiec	0	0	0	0
2	Placówki opiekuńczo- wychowawcze poza Powiatem Tarnogórskim	0	0	1	1
OGÓŁEM		0	0	1	1

1.2.1. Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego

Liczbę dzieci i miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2010 przedstawia tabela 5.

TABELA 5. LICZBA DZIECI I MIEJSC W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2010r.					
NAZWA I RODZAJ PLACÓWKI	LICZBA MIEJSC W PLACÓWCE	LICZBA DZIECI Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W CIĄGU ROKU	LICZBA DZIECI Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO (STAN 01.01.10R.)	ILOŚĆ WYDANYCH SKIEROWAŃ DO PLACÓWEK W 2010r.	
				DZIECI Z POWIATU TARNOGÓR- SKIEGO	DZIECI SPOZA POWIATU TARNOGÓR- SKIEGO
Rodzinny Dom Dziecka w Świerklańcu	8	8	8	0	0

W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego nie przebywały dzieci z innych powiatów.

A. Rodzinny Dom Dziecka w Świerkłańcu

W 2010r. w Rodzinnym Domu Dziecka w Świerkłańcu przebywało 8 dzieci. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce wyniósł w okresie sprawozdawczym 1 847,07zł.

W zakresie opieki zdrowotnej dzieci systematycznie korzystały z porad specjalistów: okulisty, logopedy, psychologa, alergologa, ortodonta, kardiologa, neurologa oraz innych specjalistów.

Dzieci korzystały z wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego przez dyrektora placówki. Miały zapewnione odpowiednie wakacje.

Wychowankowie chętnie i aktywnie włączali się w organizowane zabawy i konkursy, brali udział w wielu uroczystościach organizowanych zarówno przez fundacje pomocowe jak i przez instytucje na terenie powiatu.

W ramach regulowania sytuacji prawnej dzieci, troski o ich prawidłowy rozwój, zaspokojenie podstawowych potrzeb rozwojowych Dyrektor placówki podejmował współpracę z Sądem, PCPR, MOPS. Dyrektor RDD wychodził z założenia, że dzieci powierzone jego opiece powinny utrzymywać kontakt ze swoją rodziną w związku z czym rodzice biologiczni mieli możliwość odwiedzania dzieci, przyjmowani byli gościnnie, udzielano im wszelkich i wyczerpujących informacji o sukcesach, porażkach i stanie zdrowia dziecka.

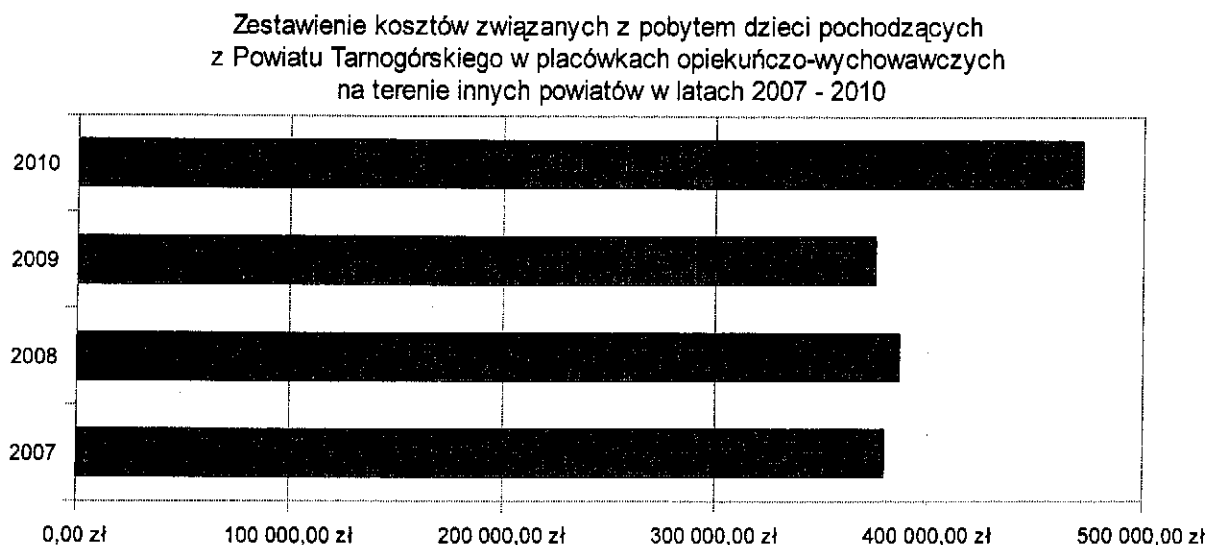
Dyrektor RDD we współpracy z Ośrodkiem Adopcyjnym „Szansa” z Bytomia i psychologiem PCPR dokonał oceny sytuacji 8 dzieci, zasadny dalszy pobyt w placówce uznano w stosunku do 8 dzieci, przy czym dla trójki dzieci do czasu zakończenia procesu adopcji – Dyrektor jednostki jest opiekunem prawnym dzieci. W jednym przypadku sąd nie wyraził zgody na umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej poza granicami naszego kraju. W jednym przypadku oddał wniosek o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej.

1.2.2. Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem

W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 4 porozumienia, natomiast kontynuowano realizację 12 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2010r. zakończono realizację 3 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2010r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 471 596,20zł

TABELA 6. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO UMIESZCZONYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW				
LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	REALIZACJA POROZUMIENIA (NA DZIEŃ 01 STYCZNIA 2010r.)	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2010r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2010r. KOSZTY
1	Kłobuck	1	-	-
2	Lubliniec	3	-	-
3	Kazimierza	2	-	1
4	Otwock	2	-	-
5	Busko Zdrój	1	-	-
6	Grudziądz	-	2	1
7	Głubczyce	-	1	-
8	Zamość	1	-	-
9	Racibórz	2	-	-
11	Częstochowa	-	1	1
RAZEM		12	4	3
		19		

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie kosztów związanych z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2007 – 2011.

W 2010r Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach posiadało do realizacji postanowienia Sądu w sprawie umieszczenia 5 małoletnich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja postanowień sądu w tej sprawie przedstawiała się zgodnie z tabelą 7.

TABELA 7. REALIZACJA POSTANOWIEŃ SĄDU W SPRAWIE UMIESZCZEŃ DZIECI W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	
REALIZACJA POSTANOWIEŃ SĄDU W 2010r.	LICZBA DZIECI
umieszczenie w domu dziecka, rodzinnym domu dziecka	0
oczekujący na skierowanie do placówki stan na dzień 31 grudnia 2010r.	5
osiągnięcie pełnoletniości przed skierowaniem do placówki	0
zmiana postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach	0

1.2.3. Rodzice dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych

A. Odpłatności rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Zgodnie z art. 81 ust. 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w placówce opiekuńczo – wychowawczej opłatę ponoszą rodzice dziecka, osoba pełnoletnia lub jej rodzice, a także opiekunowie prawni i kuratorzy, w przypadku gdy dysponują dochodami dziecka.

Zgodnie z Uchwałą Nr XXV/198/2004 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 29 czerwca 2004r. w sprawie przyjęcia regulaminu częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w placówce opiekuńczo-wychowawczej zwolniono z odpłatności za pobyt dzieci w placówkach 14 rodziców i jednego opiekuna prawnego.

Zwolnienie z odpłatności wynikało zazwyczaj z trudnej sytuacji materialnej. Przy częściowym zwalnianiu z odpłatności uwzględniano sytuację rodzinną, zdrowotną, dochodową i majątkową osób obciążanych. Opiekunowie prawni ponosili odpłatność (w wysokości 50% dochodu dziecka) w przypadkach gdy dysponowali dochodami dziecka.

Z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz pokrewnych należności w ramach placówek opiekuńczo-wychowawczych do budżetu powiatu powinna wpłynąć łącznie kwota 5 615,38zł (wraz ze zobowiązaniami z lat poprzednich oraz odsetkami). W okresie sprawozdawczym wpłynęła kwota 837,04zł. Wobec osób, które nie wywiązały się ze zobowiązań ponoszenia odpłatności zostały zastosowane przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Według stanu na 31 grudnia 2010r. 3 postępowania egzekucyjne były w toku.

Powiatowe Centrum, prowadząc postępowanie w sprawie odpłatności, ustalało miejsca pobytu rodziców. Pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe w rodzinach naturalnych dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego zarówno pod kątem odpłatności jak i diagnozy aktualnej sytuacji rodziny.

2. Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia.

Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni przeprowadzali w okresie sprawozdawczym 90 wywiadów dotyczących kontynuowania nauki (w 11 przypadkach zwrócono się z prośbą, o przeprowadzenie wywiadów u kontynuujących naukę wychowanków przebywających poza Powiatem Tarnogórskim).

Tabela 8 i 9 przedstawiają wysokość udzielonej w 2010r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

TABELA 8. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY RODZINY ZASTĘPCZE				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	53	452	221 090,00zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	5	5	23 058,00zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	8	8	37 058,00zł
OGÓŁEM:		66	465	281 206,00zł

TABELA 9. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY PLACÓWKI OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZE				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	11	82	18 117,00zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	3	3	39 886,00zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	3	3	9 882,00zł
OGÓŁEM:		17	88	67 885,00zł

2.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 53 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę, spośród których w 2010r. 13 osób uzyskało uprawnienie do otrzymywania tego świadczenia. Z kolei na dzień 31 grudnia 2010r. 40 osób kontynuowało naukę.

W 2010r. 11 osób, usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki. Uprawnienie do świadczenia w 2010r. uzyskały 3 osoby. W 2 przypadkach odmówiono

przyznania świadczenia ze względu na nie spełnienie przez wnioskodawców minimalnych wymagań ustawowych w tym zakresie. Z kolei na dzień 31 grudnia 2010r. 5 osób kontynuowało naukę.

We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki wypłacano po przedłożeniu na początku każdego semestru zaświadczenia potwierdzającego fakt kontynuowania nauki.

2.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 3 osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i 5 osobom opuszczającym rodziny zastępcze przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie. Dwie osoby w 2010r. złożyły wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i nie spełniły ustawowych wymagań niezbędne do przyznania świadczenia, dlatego odmówiono przyznania świadczenia.

2.3. Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej

Spośród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 8 otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Z grona osób, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze itp. 3 otrzymało w/w świadczenie.

Osiem osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, które w roku 2010r. zawnioskowały o udzielenie pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej, będących uczestnikami Projektu „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego” Współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, otrzymały pomoc rzeczową o wyższej wartości.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z 23 grudnia 2004r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U.05.6.45 ze zmianami) w skład pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej mogą wchodzić: materiały niezbędne

do przeprowadzenia remontu i wyposażenia mieszkania, niezbędne urządzenia domowe, pomoce naukowe, sprzęt rehabilitacyjny oraz sprzęt, który może posłużyć do podjęcia zatrudnienia. Usamodzielnieni wychowankowie w zdecydowanej większości pomoc w formie rzeczowej przeznaczali na remont i wyposażenie mieszkania.

2.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej.

W 2010r. w ramach integracji ze środowiskiem młodzieży mająca trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej miała możliwość przystąpienia do Projektu „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki któremu uczestniczyli w kursach zawodowych oraz w 4 wyjazdowych warsztatach pod nazwą:

- Poznaję Samego Siebie,
- Nie boję się samodzielności,
- Być dorosłym – jak to zrobić?,
- Usamodzielniam się !

Warsztaty pomogły uczestnikom w sprecyzowaniu planów życiowych, tym samym minimalizując lęk przed zbliżającą się zmianą w życiu. Młodzież zapoznała się z drogami efektywnego poszukiwania pracy, podstawami rynku pracy i prawa pracy. Grupa miała również możliwość rozwijania umiejętności niezbędnych w prowadzeniu własnego gospodarstwa domowego, racjonalnego gospodarowania pieniędzmi, zdobyła także wiedzę dotyczącą świadomego planowania rodziny. Uczestnicy zapoznali się ponadto z kompetencjami różnych instytucji oraz zdobyli wiedzę z zakresu radzenia sobie z załatwianiem spraw urzędowych.

Ponadto każdy z uczestników projektu wziął udział w indywidualnych konsultacjach z pedagogiem, doradcą zawodowym i pracownikiem socjalnym. Każde ze spotkań miało na celu planowanie przyszłości i układanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej. W okresie sprawozdawczym z tej formy wsparcia

skorzystały 23 osoby.

Przeprowadzono także dwie edycje spotkań szkoleniowo - informacyjnych dotyczących procesu usamodzielnienia dla młodzieży opuszczającej Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Krupskim Młynie.

3. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.

W ciągu trwania całego roku 2010 pracownicy PCPR uczestniczyli w wielu różnych formach doskonalenia zawodowego. Podstawą aktywności w tym obszarze był przede wszystkim udział w projekcie realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej p.n. „Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego”.

Szkolenia i doskonalenie zawodowe w których uczestniczyli pracownicy PCPR obejmowało następującą tematykę:

- Praca z osobami zaburzonymi psychicznie,
- Podstawy diagnozy neuropsychologicznej,
- Mediacje rodzinne,
- Praca z trudnym klientem,
- „Bez klapsa” – jak z szacunkiem i miłością wyznaczać dziecku granice,
- Szkoła dla rodziców i wychowawców,
- ART. – trening zastępowania agresji,
- Praca z rodziną dotkniętą problemem przemocy domowej,
- Praca z rodziną, w której wystąpił problem molestowania seksualnego,
- Uzależnienie od alkoholu i narkotyków – praca z osobami uzależnionymi i ich rodzinami,
- Zarządzanie energią własną,
- PRIDE – uzupełnienie treści programowych,
- Odpowiedzialność z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- Zmiany w prawie zamówień publicznych,
- Zmiany w ustawie o finansach publicznych,
- Polityka równouprawnienia w projektach systemowych z EFS,
- Nowelizacja ustawy o finansach publicznych,

- Zadania powiatu w rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych,
- Doskonalenie umiejętności menadżerskich,
- Pracownik samorządowy od zatrudnienia do zwolnienia,
- Skuteczny menadżer,
- Zasady funkcjonowania finansowania WTZ,
- Ochrona danych osobowych,
- Procedury realizacji i rozliczania projektów POKL,
- Prawo zamówień publicznych po nowelizacji,
- Nowe standardy kontroli zarządczej,
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- Budżet zadaniowy jako element nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi,
- Podpis elektroniczny w administracji publicznej,
- E-PUAP informatyzacja podmiotów realizujących zadania publiczne,
- Metodologia tworzenia i aktualizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- Trening zastępowania agresji,
- Automotywacja i trening twórczego myślenia,
- ABC zamówień publicznych dla OPS i PCPR.

W odniesieniu do kwestii szkoleń i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu, PCPR w Tarnowskich Górach z uwagi na znaczne ograniczenia w budżecie jednostki i brak środków finansowych przeznaczonych na ten cel czyniło starania w celu współorganizacji wszelkich możliwych form wsparcia szkoleniowego. Ponadto zorganizowano seminarium doradcze dla gmin na temat zasad modelu Konferencji Grup Rodzinnych (KGR), jego wdrażania oraz zastosowania w ramach projektów systemowych.

W ramach współpracy przy organizacji przez ROPS projektu p.n. „Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego” na terenie siedziby PCPR przy ul. Sienkiewicza 16 odbyły się 3 konsultacje doradcze w formie spotkań grupowych zorganizowane dla kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego. Podejmowana tematyka spotkań dotyczyła głównie realizacji „projektów systemowych” Program Operacyjny Kapitał Ludzki:

- tworzenie dokumentacji ewaluacyjnej w Projektach systemowych oraz zmiany wytycznych w PO KL,
- ewaluacja kontraktu socjalnego w PO KL,
- rozliczanie projektów systemowych w ramach PO KL.

Spotkania te stanowiły dla przedstawicieli jednostek pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego również okazję do wymiany doświadczeń w innych obszarach związanych z pomocą społeczną.

4. Współpraca z Sądem Rodzinnym

W okresie sprawozdawczym współpracowano z sądem rodzinnym w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców (17 dzieci),
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i udzielanej im pomocy (138 sprawozdań),
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych (1 przypadek),
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej (5 przypadków),
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci (4 przypadki),
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- dyżur ekspercki w ramach „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw”,
- przygotowania wykazu niespokrewnionych rodzin zastępczych zgodnie z art. 112 ust.11 ustawy o pomocy społecznej,

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Policją poprzez:

- prowadzenie Punktu Pomocy Osobom Poszkodowanym w Wyniku Przepięstw i Przemocy,
- udział w przesłuchaniach nieletnich sprawców czynów karalnych,
- udział w Zespołach Interdyscyplinarnych zgłaszanych przez Policję.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze Szkołami, Przedszkolami i Żłobkami poprzez:

- udział w Zespołach Interdyscyplinarnych zgłaszanych przez w/w placówki,
- konsultacje z pedagogami szkolnymi w sprawach dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej (na bieżąco),

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Tarnogórskiego w zakresie:

- udział w Zespołach Interdyscyplinarnych zgłaszanych przez Ośrodki,

5. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne w zakresie: poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, prawnego oraz udzielania informacji o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych realizowane było w godzinach pracy pracowników PCPR, tj. od 7:00 do 16:00.

5.1. Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne poradnictwo psychologiczne z którego skorzystało 61 rodzin (łącznie 86 konsultacji indywidualnych). Sprawy, z którymi strony zwracały się po poradę psychologa dotyczyły problemów opiekuńczo - wychowawczych, zachowań dzieci oraz konfliktów w rodzinie, przemocy, kryzysów małżeńskich oraz problemów wieku dorastania.

5.2. Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych oraz rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, z których skorzystało 63 rodziny – 86 konsultacji. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku.

Udzielano wsparcia rodzinom zastępczym poprzez przygotowanie indywidualnej oferty pracy z dziećmi przebywającymi pod ich opieką.

Ponadto prowadzono indywidualne konsultacje z dziećmi, nawiązano kontakt ze szkołami w celu skonsultowania sytuacji szkolnej dzieci (po negatywnej opinii nt. rodziny/dziecka lub po wywiadzie pracownika socjalnego).

5.3. Poradnictwo socjalne

W ramach poradnictwa socjalnego, w okresie sprawozdawczym kontynuowano pracę w oparciu o metodę Zespołów Interdyscyplinarnych (w okresie sprawozdawczym 25 przypadków – 39 spotkań). Zgłoszone sprawy dotyczyły przede wszystkim zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci, nadużywania alkoholu, przemocy wobec rodziny.

Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również rolę opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach gdy usamodzielniany wychowanek nie wskazał takiej osoby.

Udzielano poradnictwa socjalnego podczas dyżuru w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przepływów i Przemocy. W okresie sprawozdawczym zgłosiło się do punktu 11 osób, z różnymi problemami głównie dotyczącymi nadużywania alkoholu przez członka rodziny, bezradności związanej z problemami finansowymi.

W okresie sprawozdawczym udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

5.4. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2010 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON,
- informacje o jednostkach samorządu terytorialnego funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego ,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego Zakładach Pracy Chronionej,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych.

6. Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie

Programem korekcyjno - edukacyjnym objęto 12 sprawców przemocy w rodzinie. Uczestnicy programu odbywali karę pozbawienia wolności z art.207 Kodeksu Karnego. Zajęcia korekcyjno - edukacyjne w formie grupowej przeprowadzone zostały w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach. W okresie od maja do września 2010 przeprowadzono 16 spotkań grupowych. Zajęcia poprzedzone były 3 godzinami indywidualnych spotkań z każdym sprawcą prowadzonymi przez specjalistę ds. przemocy w rodzinie. Podczas indywidualnych konsultacji dokonano szczegółowej diagnozy problemu stosowania przemocy oraz podpisano imienne kontrakty z każdym uczestnikiem programu. Po zakończeniu programu każdy uczestnik odbył jedną godzinę indywidualnych konsultacji z psychologiem, mających na celu podsumowanie udziału w programie.

W 2010r. wysokość dotacji celowej na realizację w/w programu wyniosła 18 000,00 zł

7. Sprawozdawczość i statystyki

7.1. Statystyka dotycząca rodzin zastępczych

Tabele z danymi odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w ciągu całego roku 2010 jak i stan na dzień 31 grudnia 2010r. znajdują się poniżej.

TABELA 10. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI					
W CIĄGU ROKU 2010r. (narastająco)					
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ		Liczba rodzin		Liczba dzieci	
		Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem		88	56,4%	119	37,4%
Niespokrewniona z dzieckiem		68	43,6%	199	62,6%
W tym:	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina wielodzietna	6	3,8%	34	10,7%
	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina specjalistyczna	2	1,3%	6	1,9%
	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego	2	1,3%	25	7,9%
OGÓŁEM		156	100%	318	100%

TABELA 11. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI					
WG. STANU NA DZIEŃ 31.12.2010r. *					
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ		Liczba rodzin		Liczba dzieci	
		Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem		73	49,7%	93	33,9%
Niespokrewniona z dzieckiem		64	43,5%	140	51,1%
W tym:	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina wielodzietna	6	4,1%	29	10,6%
	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina specjalistyczna	2	1,4%	6	2,2%
	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego	2	1,4%	6	2,2%
OGÓŁEM		137	100%	233	100%

* kolumna nie obejmuje pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych

W tabeli nr 12 przedstawiono z kolei liczbę rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2007 – 2011 wg stanu na 31 grudnia danego roku.

TABELA 12. Zestawienie liczby rodzin zastępczych wraz z umieszczonymi w nich dziećmi Za lata 2007 – 2010 wg stanu na 31 grudnia danego roku									
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ		2007		2008		2009		2010	
		Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
Spokrewniona z dzieckiem		60	86	65	89	74	95	73	93
Niespokrewniona z dzieckiem		51	123	54	139	59	149	64	140
W tym:	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina wielodzietna	2	10	4	24	5	26	6	29
	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina specjalistyczna	2	5	2	5	2	6	2	6
	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego	1	4	1	7	2	8	2	6
OGÓŁEM		111	209	119	228	133	244	137	233

W okresie sprawozdawczym 22 dzieci zmieniło środowisko wychowawcze w tym:

- 13 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 8 dzieci zmieniło rodzinę zastępczą,
- 1 dziecko podjęło z przyczyn losowych proces usamodzielnienia przed osiągnięciem pełnoletności.

7.2. Sprawozdawczość

W ciągu 2010r. przygotowano i przesłano:

- kwartalne sprawozdania MPiPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- roczne sprawozdania PS-01 na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- bazę adresową jednostek organizacyjnych pomocy społecznej na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (styczeń, lipiec),
- bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim (styczeń),
- zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- sprawozdanie z wykonania dochodów budżetowych (miesięczne) – Rb 27S,
- sprawozdanie z wykonywania wydatków budżetowych (miesięczne) – Rb 28S,
- sprawozdanie o stanie należności (kwartalne) - Rb – N,
- sprawozdanie o stanie zobowiązań (kwartalne) - Rb – Z,
- sprawozdanie z wykonania dochodów własnych jednostek budżetowych (kwartalne) - Rb 34,
- sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonaniem zadań (kwartalne) Rb 50 - roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych – Rb ST,
- sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (kwartalne) - Z-03 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (roczne)- Z-6 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie o stanie i ruchu środków trwałych (roczne) - F-03 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania

Przemocy,

- sprawozdanie odnośnie realizacji Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu Wśród Dzieci i Młodzieży,
- sprawozdanie odnośnie Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli.
- sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego.

Do przygotowania większości ze sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej). Od 2007r. sprawozdania z zakresu rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych wysyłane są również w formie elektronicznej za pośrednictwem aplikacji Gsac. Wszystkie wysłane w wersji elektronicznej sprawozdania uzyskały status „poprawne” nadawany przez Wojewódzkiego Administratora Pomost (Śląski Urząd Wojewódzki) po ich weryfikacji.

Ponadto wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

8. Informacja publiczna

W 2010r. łącznie wprowadzono 30 informacji do biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl). Na bieżąco aktualizowano również utworzoną w 2009r. stronę internetową PCPR – www.pcpr.tarnogorski.pl. Większość z 34 aktualizacji dotyczyła działalności jednostki oraz różnych źródeł zewnętrznego wsparcia dla rodzin zastępczych, osób niepełnosprawnych i osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy. Na stronie prowadzono również dział zawierający wszystkie aktualne akty prawne związane z działalnością PCPR.

II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2010 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach dysponowało na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych kwotą 1 529 700, 00 zł.

W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

2005r. – 1 292 555,00 zł

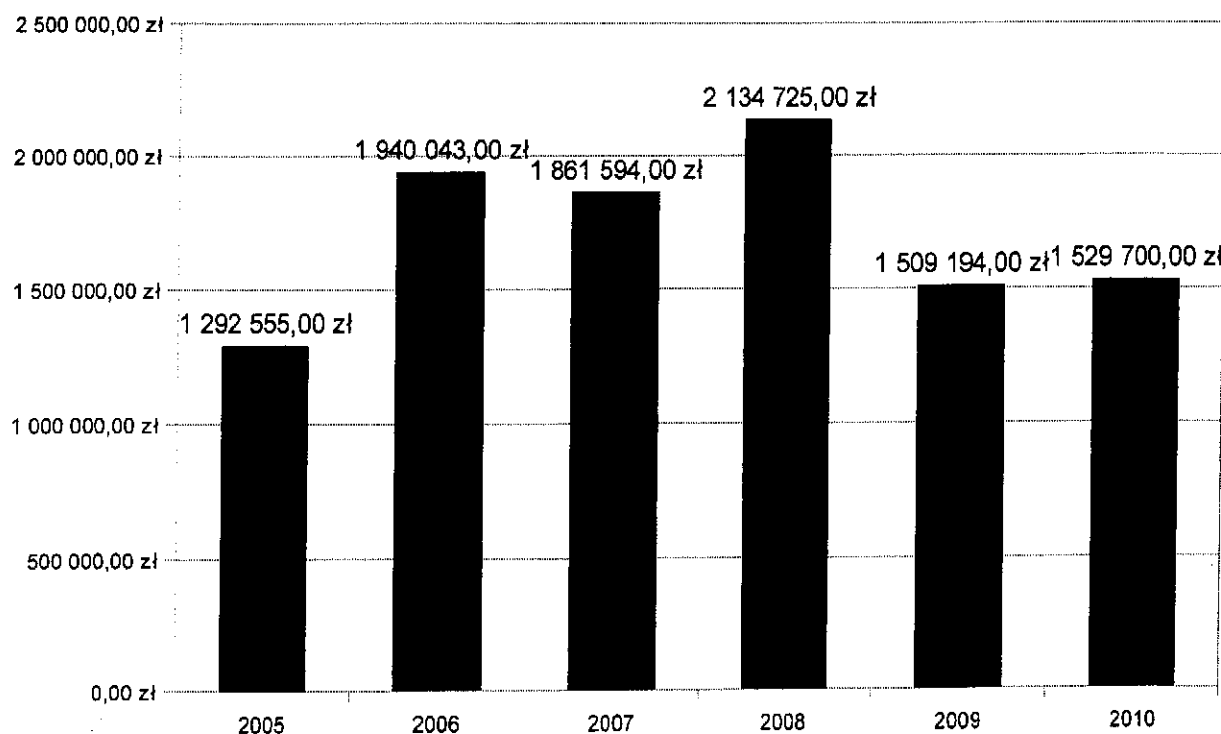
2006r. – 1 940 043,00 zł

2007r. – 1 861 594,00 zł

2008r. – 2 134 725,00 zł

2009r. – 1 509 194,00 zł

Zestawienie kwot jakimi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach dysponowało na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Rada Powiatu w Tarnowskich Górach w drodze Uchwały nr XLIX/462/2010 z dnia 30 marca 2010r w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dokonała podziału środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 40 000,00 zł
- dofinansowanie organizowania sportu, kultury rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przeznaczono 10 000,00 zł
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 125 000,00 zł
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przeznaczono 282 480,00 zł
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 1 035 720,00zł.

Rada Powiatu w Tarnowskich Górach, korzystając z możliwości dokonania przesunięć środków finansowych, w celu pełnego wykorzystania środków Funduszu przyjęła w trakcie roku 5 uchwał w sprawie zmiany uchwały Nr XLIX/462/2010 z dnia 30 marca 2010r w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

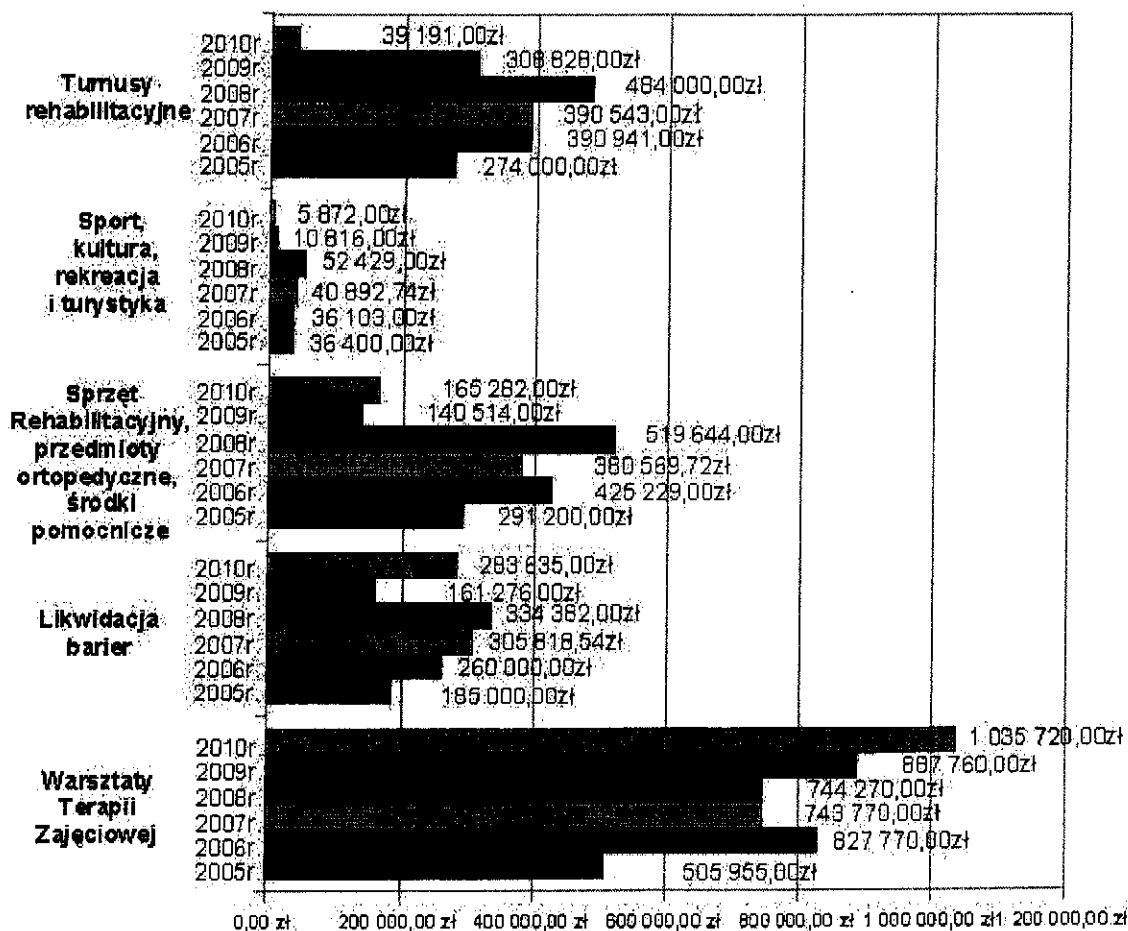
Uchwały Rady Powiatu w Tarnowskich Górach:

- Nr LII/487/2010 z dnia 18 maja 2010 roku;
- Nr LV/507/2010 z dnia 26 lipca 2010 roku;
- Nr LVI/508/2010 z dnia 31 sierpnia 2010 roku;
- Nr LVIII/538/2010 z dnia 26 października 2010 roku;
- Nr LIX/545/2010 z dnia 9 listopada 2010 roku,

każdorazowo zmieniały kwoty przeznaczone na realizację poszczególnych zadań.

Ostatecznie, na mocy ostatniej z wymienionych uchwał, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach dysponowało w roku 2010 następującymi środkami na poszczególne zadania:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 39 191,00 zł
- dofinansowanie organizowania sportu, kultury rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – 5 872,00 zł
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 165 282,00 zł
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 283 635,00 zł
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 1 035 720,00 zł.

1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2010r. kwotę 39 191,00zł., którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości. Dla porównania:

w roku 2009 PCPR otrzymało 308 828,00 zł (wydatkowano: 308 390,00 zł)

w roku 2008 PCPR otrzymało 484 000,00 zł (wydatkowano: 469 718,00 zł)

w roku 2007 PCPR otrzymało 390 543,00 zł (wydatkowano: 388 904,00 zł)

w roku 2006 PCPR otrzymało 390 941,00 zł (wydatkowano: 383 903,00 zł)

w roku 2005 PCPR otrzymało 274 000,00 zł. (wydatkowano: 252 901,00 zł).

W roku 2010 złożono **756** wniosków (obejmujących 756 osób niepełnosprawnych i 329 opiekunów – łącznie 1085 osób).

Dofinansowanie przyznano **34** wnioskodawcom (ponadto dofinansowaniem objęto 19 opiekunów – łącznie 53 osoby). Z dofinansowania zrezygnowała 1 osoba – opiekun.

Dofinansowanie wypłacono dla **34** wnioskodawców (ponadto dofinansowaniem objęto 18 opiekunów – łącznie 52 osoby).

Na liczbę **52** osób objętych dofinansowaniem w 2010r. składa się:

- 11 dzieci niepełnosprawnych do 16 roku życia i 8 opiekunów
- 23 młodzieży niepełnosprawnej pomiędzy 16 – 24 rokiem życia i 10 opiekunów.

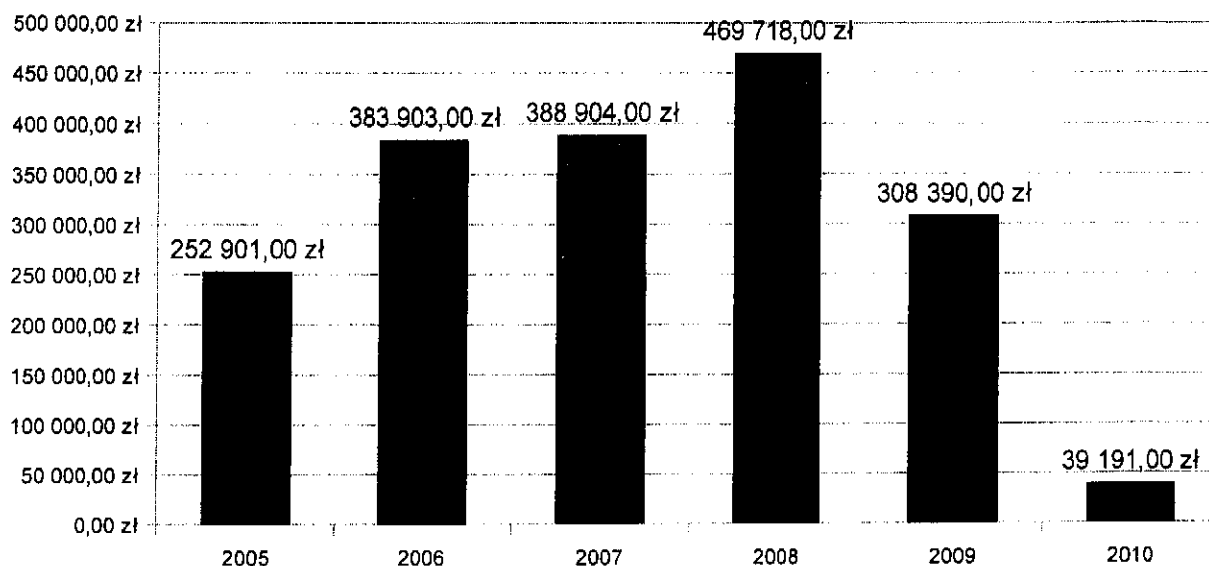
Wśród osób, którym wypłacono dofinansowanie mieszkańcem terenów wiejskich była 1 osoba. Spośród młodzieży niepełnosprawnej, której wypłacono dofinansowanie było 11 dziewcząt i 12 chłopców.

Dofinansowania z powodu braku środków finansowych na ten cel nie otrzymało **722** wnioskodawców.

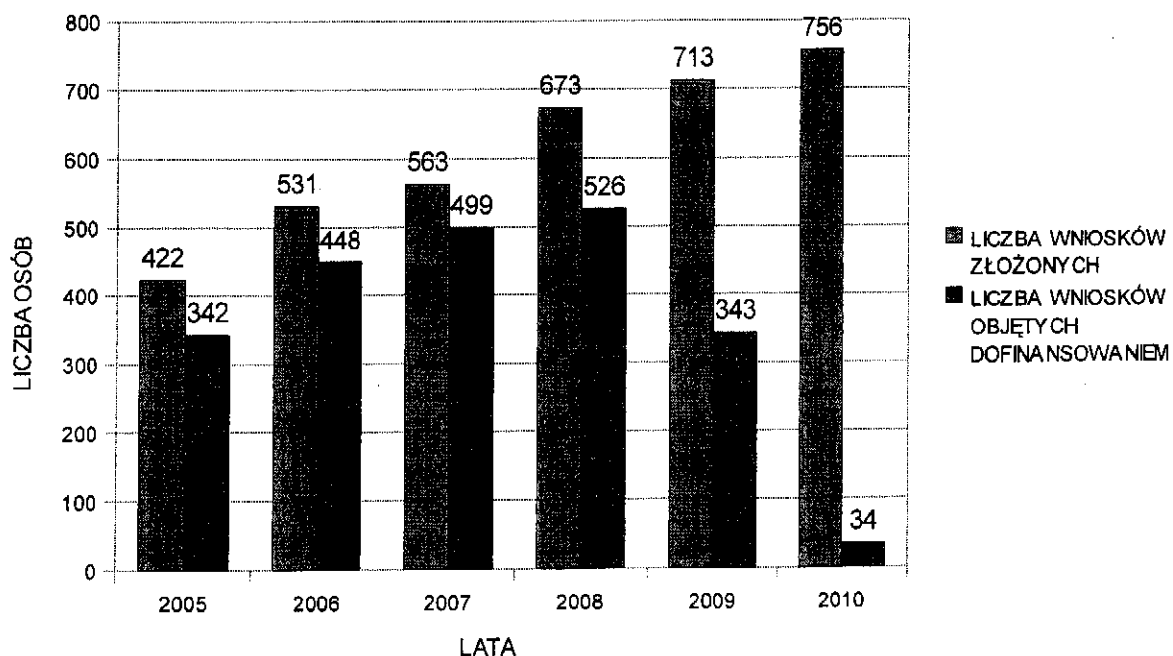
Poniżej zestawiono kwoty wypłaconego dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2005 - 2010.

Zestawienie kwot wypłaconego dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2005-2010

Poniżej przedstawiono liczbę złożonych wniosków w zestawianiu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w latach 2005 - 2010.

Zestawienie liczby wnioskodawców pod kątem przyznanego dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w latach 2005-2010

Poniżej przedstawiono liczbę wnioskodawców, wraz z opiekunami, którzy otrzymali dofinansowanie i uczestniczyli w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2005-2010:

1.2. Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych mogły składać organizacje pozarządowe oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej w terminie do 30 listopada 2009 roku. Łącznie złożono 24 wnioski na zorganizowanie zadań.

Z uwagi na ograniczoną sumę środków będących w dyspozycji PCPR na w/w zadanie (10 000,00zł), wnioskodawcom zaproponowano dofinansowanie do realizacji proponowanych przedsięwzięć na poziomie 8% kosztu udziału osób niepełnosprawnych w realizacji zadania. W wyniku tego, z uwagi na zbyt małe dofinansowanie, wnioskodawcy zrezygnowali z ubiegania się o dofinansowanie do 17 zadań.

PCPR przyznał dofinansowanie do 8 wniosków na kwotę 9 723,00 zł. Faktycznie wykorzystano 5 703,60zł, z uwagi na 1 rezygnację (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci) oraz niepełne wykorzystanie przez wnioskodawców przyznanych kwot dofinansowania.

Niewykorzystane środki finansowe zostały „przesunięte”, w drodze uchwały

Rady Powiatu w Tarnowskich Górach, na dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Poniższa tabela prezentuje wykaz organizatorów przedsięwzięć w ramach dofinansowania zadania z zakresu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, wraz z przyznanymi kwotami dofinansowania i kwotami rzeczywiście wykorzystanymi.

Tabela nr 13 Wykaz organizatorów przedsięwzięć w ramach dofinansowania zadania z zakresu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, wraz z przyznanymi kwotami dofinansowania i kwotami rzeczywiście wykorzystanymi				
Lp	Nazwa organizatora - wnioskodawcy	Kwota przyznana	Kwota wykorzystana	Środki niewykorzystane
1	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	2 029,00 zł	2 029,00 zł	0,00 zł
2	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne- "Sokoły" Miedary	2 419,00 zł	2 419,00 zł	0,00 zł
3	Stowarzyszenie Żeglarzy Niepełnosprawnych	120,00 zł	120,00 zł	0,00 zł
4	Stowarzyszenie Żeglarzy Niepełnosprawnych	154,00 zł	145,00 zł	9,00 zł
5	Stowarzyszenie Żeglarzy Niepełnosprawnych	200,00 zł	181,60 zł	18,40 zł
6	Stowarzyszenie „Serdeczni”	414,00 zł	354,00 zł	60,00 zł
7	Stowarzyszenie „Serdeczni”	605,00 zł	455,00 zł	150,00 zł
8	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny	3 782,00 zł	0,00 zł	3 782,00 zł
	Razem:	9 723,00 zł	5 703,60 zł	4 019,40 zł

Dofinansowanie zadania z zakresu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych umożliwiły aktywizację osób niepełnosprawnych, integrację osób niepełnosprawnych z otoczeniem, poznanie świata, kształtowanie pozytywnych postaw osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych. Głównymi formami rehabilitacji w tym przypadku były:

- wycieczki
- obóz
- imprezy okolicznościowe.

W roku 2010 złożono 10 wniosków na realizację zadań w ramach organizowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaplanowanych do realizacji w roku 2011.

1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2010r. kwotę 165 282,00 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości. Dla porównania:

w roku 2009 PCPR otrzymało 140 514,00 zł (wydatkowano 140 514,00 zł)

w roku 2008 PCPR otrzymało 519.644,00 zł (wydatkowano 519 644,00 zł)

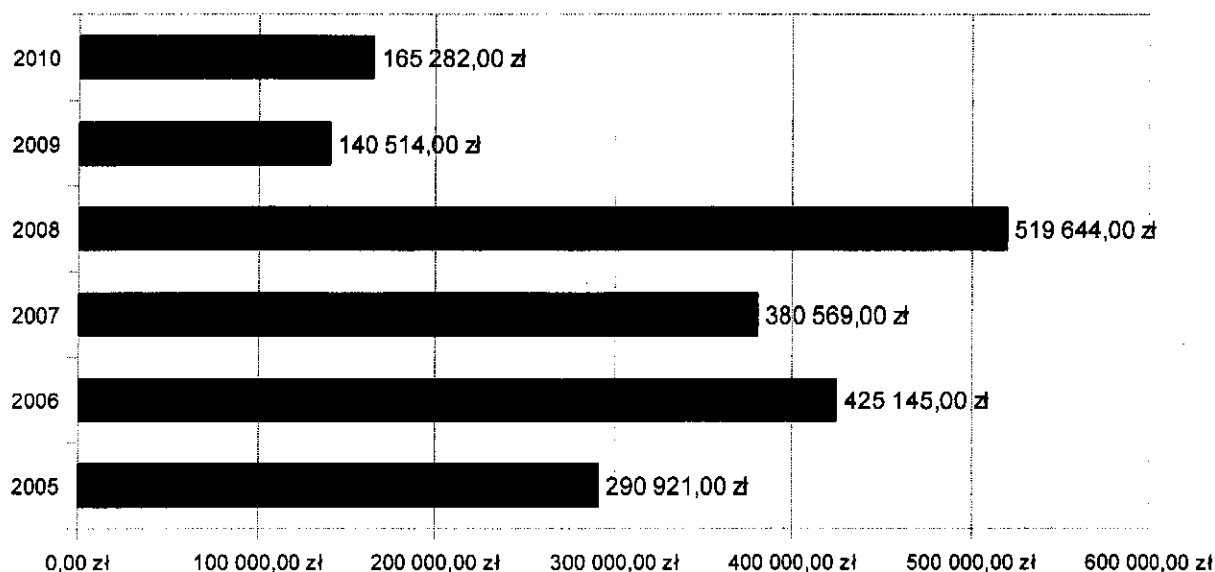
w roku 2007 PCPR otrzymało 380.569,72 zł (wydatkowano 380 569,72 zł)

w roku 2006 PCPR otrzymało 425 229,00 zł (wydatkowano 425 145,00 zł)

w roku 2005 PCPR otrzymało 291 200,00 zł (wydatkowano 290 921,00 zł)

Poniżej przedstawiono kwoty wypłaconego dofinansowania w latach 2005 - 2010.

Środki wydatkowane w ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2005-2010

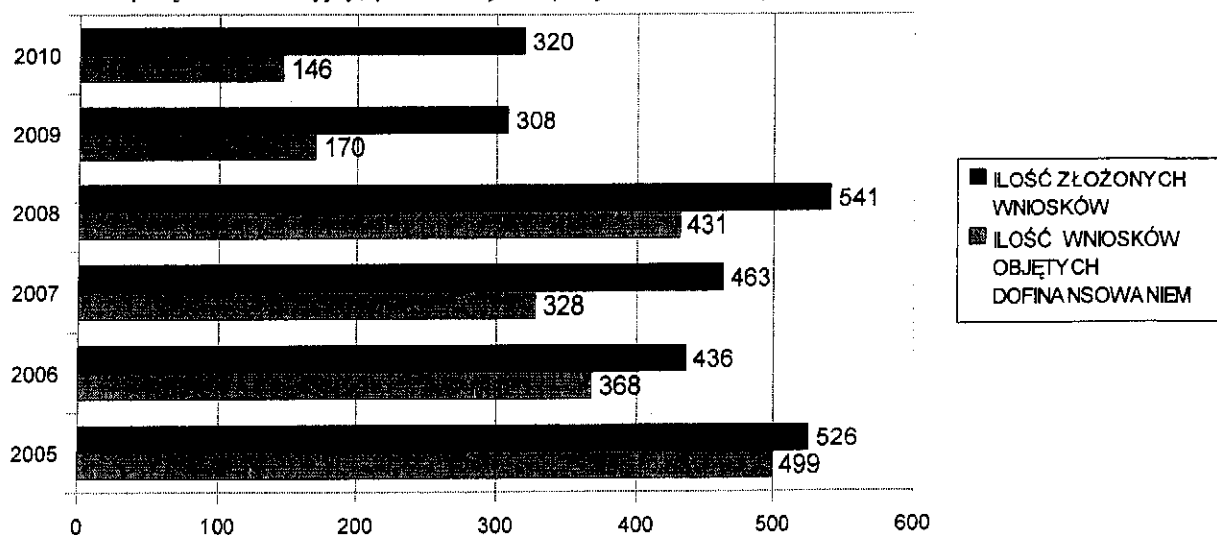

W okresie sprawozdawczym złożono 320 wniosków, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 17,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 47,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 256.

Liczbę wniosków złożonych w ramach zadania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2005 - 2010 w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem przedstawiono na poniższym wykresie.

Zestawienie liczby wniosków złożonych i objętych dofinansowaniem w ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2005-2010

W 2010r. dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 146 wnioskodawców na kwotę 165 282,00 zł, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 5 (4 898,00 zł)
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 41 (25 252,00 zł)
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 100 (135 132,00 zł).

W ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: bieżni treningowej do ćwiczeń, roweru rehabilitacyjnego stacjonarnego, materaca rehabilitacyjnego, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwoślizgowych, podpórek, protez, pieluchomajtek, cewników, szkieł okularowych, pionizatorów, wózków inwalidzkich .

Z przyznanego dofinansowania nie skorzystały 2 osoby – rezygnacje. Ponadto z uwagi na brak środków finansowych dofinansowania nie przyznano 172 osobom.

1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2010 kwotę 283 635,00zł., którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości. Dla porównania:

w roku 2009 PCPR otrzymało 161 097,37 zł (wydatkowano 161 097,37zł)

w roku 2008 PCPR otrzymało 334 382,00 zł (wydatkowano 334 382,00zł)

w roku 2007 PCPR otrzymało 305 818,54 zł (wydatkowano 305 818,00zł)

w roku 2006 PCPR otrzymało 260 000,00 zł (wydatkowano 211 559,00zł)

w roku 2005 PCPR otrzymało 185 000,00 zł (wydatkowano 182 290,00zł)

W 2010 roku zostały złożone 194 wnioski (dla porównania w 2009r. - 177, 2008r. - 167, w 2007r. - 114, 2006r. - 83, w 2005r. - 75) na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych, w tym:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 36,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 51,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 107.

Przyznano dofinansowanie i podpisano umowy z 111 wnioskodawcami na łączną kwotę 283 635,00 zł.

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę 112 594,00 zł dla 23 wnioskodawców (prace związane były m.in. z adaptacją części korytarza na łazienkę oraz przystosowaniem istniejących łazienek poprzez zamontowanie kabin prysznicowych, krzesełek prysznicowych, ubikacji, umywalek stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych, montaż uchwyty, poszerzeniem drzwi do łazienki dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim; wyrównywaniem podłóg, montażem poręczy, obniżeniu wysokości usytuowania włączników i gniazdek elektrycznych, budowie podjazdu dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim, zakup i montaż kotła gazowego sterowanego automatycznie).

Na likwidację barier technicznych wydano kwotę 61 730,95zł dla 31 wnioskodawców. W ramach likwidacji tych barier dofinansowano zakup: systemu oczyszczania dróg oddechowych, kamizelki oscylacyjnej, roweru typu tandem, klamek z uchwytem kulkowym, roweru trójkółowego, podnośnika wannowego, łóżek z wyposażeniem i materacem, podnośników transportowo - wannowych, urządzenia Radiolight.

Dofinansowaniem do likwidacji barier w komunikowaniu objęto 56 osób niepełnosprawnych. Na ten cel została wydatkowana kwota 109 311,00 zł, która została przeznaczona w szczególności na pokrycie wydatków związanych z zakupem sprzętu komputerowego, programów specjalistycznych, drukarek, odtwarzacza CD, telefonu komórkowego, rejestratora cyfrowego, pakietu programów udźwiękowiających, powiększających i nawigacji GPS do telefonu komórkowego

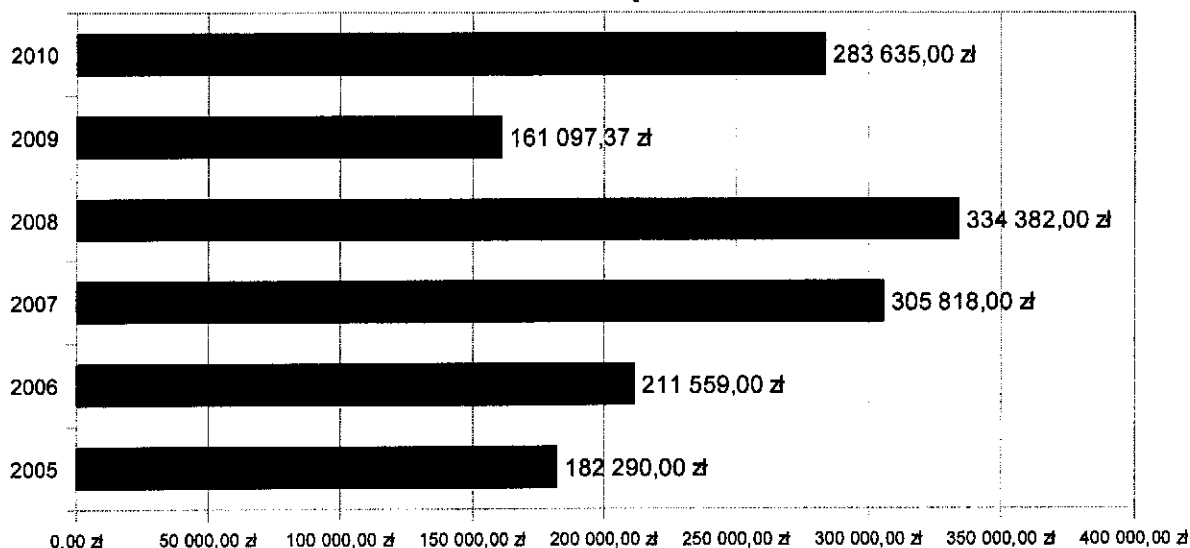
Zasadność wniosków składanych w ramach likwidacji barier oceniali Zespoły Pełnomocników Starosty Powiatu Tarnogórskiego ds. rozpatrywania wniosków: na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2010 roku z ogólnej liczby 194 wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych

i w komunikowaniu się 6 osób nie skorzystało z dofinansowania. Natomiast 31 wniosków Zespół uznał jako niezasadne.

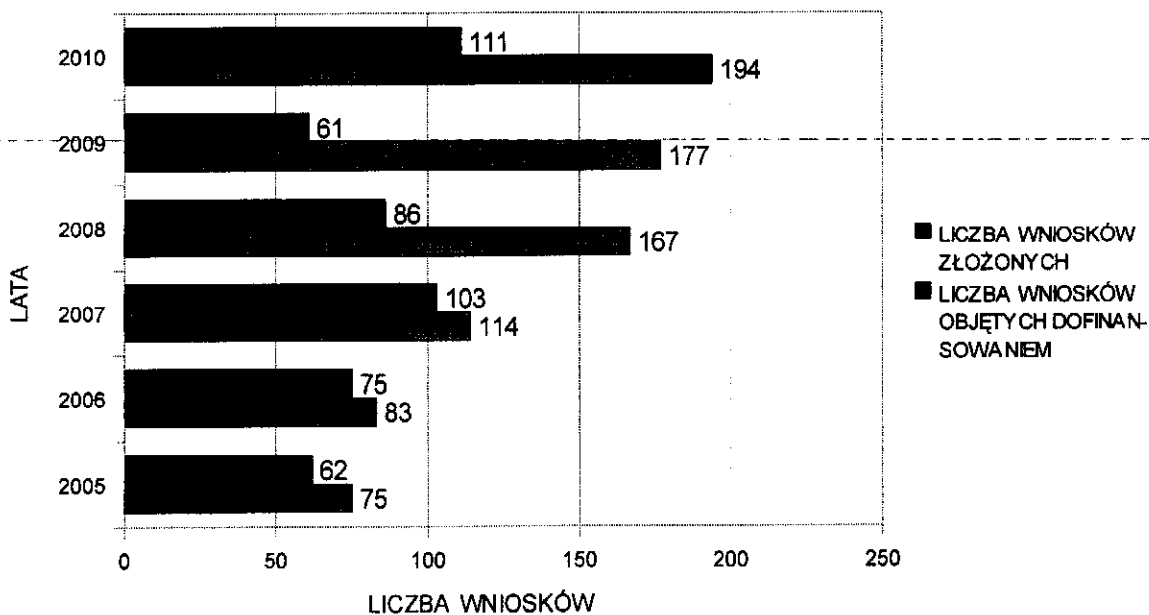
Poniżej przedstawiono środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2005-2010.

Środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2005-2010

Poniżej przedstawiono zestawienie złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2005-2010.

Zestawienie liczby wnioskodawców pod kątem przyznanego dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2005-2010

1.5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także opierając się na kierunkach określonych w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tarnogórskim na lata 2006-2015”, tj.:

- zapewnianie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych,
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności.

W celu zdiagnozowania potrzeb osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego PCPR zakończyło prace związane z diagnozą sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Tarnogórskim w sferze pomocy społecznej w ramach działań podjętych przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych. Ponadto w okresie sprawozdawczym rozpowszechniano ulotkę PCPR – Dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; przyjęto zarządzenia Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach regulujące kwestie zasad udzielania dofinansowań: w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, w sprawie przyznania dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, w sprawie ustalenia zasad udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na likwidację barier architektonicznych, w sprawie ustalenia zasad udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na likwidację barier technicznych, w sprawie ustalenia zasad udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na likwidację barier w komunikowaniu się.

1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działały dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w WTZ stanowi też przedwstęp do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne.

W roku 2010 finansowanie wtz pozostało na poziomie ubiegłorocznym tzn. 90% kosztów sfinansowane było przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a pozostałe 10% kosztów działalności wtz poniósł Powiat.

Tabela nr 14 - Środki wydatkowane na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej.		
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	ŚRODKI POWIATU	ŚRODKI PFRON
WTZ KALETY DRUTARNIA	49 320,00zł	443 880,00zł
WTZ TARNOWSKIE GÓRY	65 760,00zł	591 840,00zł
RAZEM	115 080,00zł	1 035 720,00zł

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz ogrodniczo-florystyczna. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób.

Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, zoologicznej, ogrodniczej, komputerowej, artystycznej oraz technicznej. Uczestniczyło w nich 30 osób. Oprócz tych pracowni Warsztaty prowadzą

z uczestnikami różnorakie formy terapii, m.in.: muzykoterapię, biblioterapię, psychoterapię, psychodramę, hipoterapię, terapię ruchem.

Zawarto również porozumienia dotyczące ponoszenia kosztów rehabilitacji związanych z uczestnictwem 19 osób niepełnosprawnych, mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, w Warsztatach Terapii Zajęciowej na terenie innych Powiatów [13 osób - Bytom, 2 osoby – Gliwice, 2 osoby - Lubliniec, 2 osoby – Piekary Śląskie].

III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiszczać za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmieniających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”, oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny był od ich typu. Najtrudniej określić jest okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Zbrostawicach (dom dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie). Biorąc pod uwagę ruch mieszkańców Domu w ostatnich latach należy przyjąć, iż wynosi on ok. 7 lat. Do DPS w Łubiu (dla przewlekłe psychicznie chorych) okras oczekiwania na umieszczenie wynosi około 2 lat, do DPS „Przyjaźń” (dla przewlekłe somatycznie chorych) – ok. 3-4 lat dla mężczyzn i 2 lat dla kobiet, do DPS w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej (dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych) – ok. 6-7 lat. Natomiast w DPS w Nakle Śląskim (dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie) są trzy wolne miejsca, a DPS w Miedarach (dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie) do chwili obecnej nie uzyskał zezwolenia Wojewody na prowadzenie Domu i mimo tego, że w kolejce na umieszczenie oczekują dwie osoby - nie mogą być umieszczone.

O umieszczenie w DPS w 2010 roku starało się 114 osób, z czego 28 osób to mieszkańcy Powiatu Tarnogórskiego, pozostałe 86 osób mieszkało poza Powiatem. Najwięcej mieszkańców powiatu oczekiwało na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach.

A. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2010.

Mając na uwadze liczbę wniosków w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej kierowanych do tutejszego Centrum należy stwierdzić że wielkości te zmalały z 143 wniosków w roku 2009 do 114 w roku 2010. Powodem tej sytuacji był fakt, iż praktycznie do końca 2010r. trzy domy pomocy społecznej spośród sześciu funkcjonujących w naszym Powiecie nie uzyskały wymaganych standardów i w związku z tym nie można było do nich nikogo skierować. Zmniejszeniu uległa także liczba osób ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej z terenu naszego Powiatu z 35 osób w roku 2009 do 28 osób w roku 2010.

TABELA 15. LICZBA OSÓB PRZYJĘTYCH DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W 2010r.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	0	1
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	9	19
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	0
Miedary, ul. Zamkowa 7	0	0
Zbrostawice, ul. Wolności 34	2	2
Łubie, ul. Pyskowska 34	0	3
OGÓŁEM	11	25
	36	

W 2010r. wydano **227** decyzji administracyjnych, w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 41
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej– 114,
- zmieniające skierowanie do domu pomocy społecznej – 18,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej- 7,
- uchylające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej- 1
- wygaszające skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej– 25,
- wygaszające odpłatność za pobyt domu pomocy społecznej – 21.

B. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2010r.

Tabela nr 16 - Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS wg nowych zasad (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r.)	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	2	36
Tarnowskie Góry ul. Włoska 24	21	25
Nakło Śląskie ul. Główna 8	0	0
Miedary ul. Zamkowa 7	0	0
Zbrostawice ul. Wolności 34	5	16
Łubie ul. Pyskowska 34	1	7
OGÓŁEM	29	84
	113	

C. Domy Pomocy Społecznej – stopień osiągnięcia standardu

Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 jako pierwszy z domów z terenu Powiatu Tarnogórskiego w 2006r. uzyskał zezwolenie na prowadzenie domu.

Także Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 decyzją Wojewody Śląskiego Nr PS/II/9013/19/08 z dnia 28 listopada 2008 roku uzyskał zezwolenie na prowadzenie Domu przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza z siedzibą w Mikołowie, ul. Okrzei 27.

Również Dom Pomocy Społecznej w Zbrostawicach, ul. Wolności 34 decyzją Wojewody Śląskiego Nr PS/II/9013/26/08 z dnia 09 lutego 2009 roku uzyskał zezwolenia na prowadzenie Domu przez Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianów w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22. Decyzją Wojewody Śląskiego

Nr PS/II/9013/7/10 z dnia 16 sierpnia 2010r. zwiększono liczbę statutową mieszkańców powyższego Domu z 70 do 85 osób.

Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowska 34 postanowieniem Nr PS/II/9013/13/08 z dnia 25 lipca 2008r. Wojewody Śląskiego miał zawieszone postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie domu z uwagi na fakt, iż wnioski nie spełniał wymogów formalnych. W 2010r., po uzupełnieniu brakującej dokumentacji oraz przeprowadzeniu niezbędnych prac remontowych, Wojewoda Śląski decyzją Nr PS/II/9013/13/08 z dnia 17 grudnia 2010r. wydał zezwolenie na prowadzenie Domu.

Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim po zakończeniu prac związanych z realizacją programu naprawczego, decyzją Wojewody Śląskiego Nr PS/II/9013/18/10 z dnia 09 grudnia 2010r. uzyskał zezwolenie na prowadzenie Domu.

W obiektach wchodzących w skład Domu Pomocy Społecznej w Miedarach nadal trwają prace remontowe mające na celu doprowadzenie Domu do uzyskania wymaganego standardu. Zgodnie ze zmianami ustawy o pomocy społecznej wprowadzonymi ustawą z dnia 8 grudnia 2006r. domy, które nie osiągnęły obowiązującego standardu zostały zobowiązane do opracowania i realizacji programu naprawczego do końca 2010r. W grudniu ubiegłego roku pojawił się nowy projekt ustawy wydłużający termin dostosowania domu do obowiązujących standardów o kolejne dwa lata. Jednakże wykorzystanie tego zapisu, i dalsze funkcjonowanie domu zależy od pozyskania środków finansowych na realizację drugiej części zadania tj. remontu Pałacu Myśliwskiego (obecnie realizowana jest pierwsza część zadania – remont tzw. „budyńku nowego”).

IV. PROJEKT SYSTEMOWY „SKRZYDŁA POWIATU – ROZWÓJ I PROMOCJA AKTYWNEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU TARNOGÓRSKIEGO”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2010 realizowało projekt systemowy PO KL w ramach Priorytetu VII. Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji., Poddziałania 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie pn. „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”. Projekt był realizowany na podstawie umowy podpisanej dnia 16.06.2009r. z Instytucją Pośredniczącą, tj. Samorządem Województwa Śląskiego w Katowicach. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Na realizację projektu w 2010r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało dofinansowanie w formie dotacji rozwojowej w kwocie 687 423,00zł oraz 75 272,40zł jako wkład własny jednostki samorządu terytorialnego. Łączna kwota przeznaczonych na realizację projektu w 2010r. to 716 880,00zł, z czego wydatkowano 693 250,30 zł.

W 2010r. projektem objęto 50 osób niepełnosprawnych, nieaktywnych zawodowo, poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego. W danym roku w projekcie mogły uczestniczyć również osoby zatrudnione zagrożone wykluczeniem społecznym. Na wypadek rezygnacji któregoś z uczestników została utworzona lista rezerwowa - 10 osób niepełnosprawnych.

Drugą grupę uczestników stanowiło 23 wychowanków usamodzielniających się po opuszczeniu rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo – wychowawczej, również z terenu naszego powiatu.

W trakcie realizacji projektu z różnych przyczyn, w tym zdrowotnych i rodzinnych 8 uczestników zrezygnowało z udziału, na ich miejsce zrekrutowano nowych uczestników. Łącznie projekt w 2010r. ukończyło 68 uczestników.

Projekt realizowany był od stycznia 2010 roku. Pierwszym etapem realizacji projektu była rekrutacja uczestników niepełnosprawnych i usamodzielniających

się wychowanków. Rekrutację osób niepełnosprawnych przeprowadził doradca ds. osób niepełnosprawnych, natomiast osób usamodzielniających się czterej pracownicy socjalni zatrudnieni w tut. Centrum.

Celem głównym realizowanego projektu jest uruchomienie i przeprowadzenie aktywizacji społecznej i udzielenie wsparcia podopiecznym PCPR w Powiecie Tarnogórskim zagrożonym wykluczeniem przy pomocy działań z zakresu aktywnej integracji. Do realizacji tych działań zastosowano wobec uczestników trzy instrumenty aktywnej integracji, które w poszczególnych grupach uczestników przyjęły różną formę.

Osoby niepełnosprawne zostały zaktywizowane:

- edukacyjnie poprzez możliwość uczestniczenia w wybranych i dostosowanych do swoich potrzeb i możliwości kursach i szkoleniach zawodowych – łącznie osoby niepełnosprawne uczestniczyły w 73 kursach i szkoleniach; osoby niepełnosprawne samodzielnie wybierały sobie kursy i szkolenia, w których chcą uczestniczyć, mogąc liczyć w tym zakresie na pomoc i doradztwo zawodowe, psychologiczne czy wsparcie doradcy ds. osób niepełnosprawnych;
- zawodowo dzięki możliwości konsultacji swojej dalszej drogi zawodowej z doradcą zawodowym; każdy z uczestników projektu miał możliwość skorzystania z 3 godzin konsultacji. Łącznie uczestnicy niepełnosprawni skorzystali z 146 godzin konsultacji;
- społecznie poprzez:
  - wsparcie zatrudnionego na potrzeby projektu doradcy ds. osób niepełnosprawnych, który udziela informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych, prowadzi szerokie poradnictwo;
  - wsparcie psychologa; uczestnicy niepełnosprawni mogli skorzystać z 2 godzinnych konsultacji oraz z 5-cio dniowych warsztatów psychologicznych. Łącznie skorzystano z 98 godzin konsultacji, natomiast 8 uczestników brało udział w warsztatach;
- zdrowotnie poprzez uczestnictwo w zajęciach i zabiegach rehabilitacyjnych w wybranej placówce rehabilitacyjnej – cykl 10 - dniowych ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo i zajęć rehabilitacyjnych. Z tej formy aktywizacji skorzystało 44 uczestników.

Natomiast usamodzielniający się wychowankowie zostali aktywowani:

- edukacyjnie poprzez możliwość uczestniczenia w wybranych i dostosowanych do swoich potrzeb kursach i szkoleniach zawodowych – łącznie uczestniczyli w 38 kursach i szkoleniach,
- zawodowo dzięki możliwości konsultacji swojej drogi zawodowej oraz sprecyzowania predyspozycji zawodowych z doradcą zawodowym – 3 godziny konsultacji dla każdego z uczestników. Usamodzielniający się wychowankowie skorzystali łącznie z 66 godzin poradnictwa zawodowego;
- społecznie w formie:
  - wsparcia pedagoga - 2 godziny konsultacji dla każdego uczestnika, łącznie 46 godzin wsparcia,
  - 4 warsztatów wyjazdowych 2 dniowych – 13 wychowanków; zajęcia w ramach warsztatów obejmowały tematykę związaną z procesem usamodzielnienia, asertywnością, radzeniem sobie w trudnych sytuacjach oraz obejmowały zajęcia o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym,
  - uzyskania pomocy w formie rzeczowej na zagospodarowanie – 8 wychowanków,
  - poradnictwa i wsparcia pracowników socjalnych.

W 2010r. uczestnicy projektu uczestniczyli w następujących kursach i szkoleniach:

- kurs pisma Braille'a - 1 osoby,
- kurs prawa jazdy kat. B – 26 osób,
- kurs prawa jazdy kat. CE - 2 osoby,
- kurs bukieciarstwa i florystyki z kasą fiskalną - 13 osób,
- kurs specjalisty finansowego- księgowego - 4 osoby,
- kurs nowoczesnego handlowca z obsługą kasy fiskalnej - 1 osoba,
- kurs decupage - 6 osób,
- kurs magazyniera z obsługą wózka widłowego – 7 osób,
- kurs komputerowy o poziomie podstawowym - 11 osób,
- kurs komputerowy o poziomie zaawansowanym - 5 osób,
- kurs kosmetyczny ze stylizacją paznokci – 3 osoby,
- kurs masażysty masaż klasyczny, ciężowy, drenaż limfatyczny, lomi lomi) – 7 osób
- kurs wychowawcy kolonii/obozu – 2 osoby,
- kurs wizażu – 1 osoba,

- kurs j. niemieckiego – 2 osoby,
- kurs ochrony – 4 osoby,
- kurs palacza C.O. - 1 osoba,
- kurs pilarza - 1 osoba,
- kurs uprawnień elektrycznych do 1 kV– 1 osoba,
- kurs pracownika administracyjno – biurowego – 3 osoby,
- kurs przewodnika turystycznego – 1 osoba,
- kurs telemarketera – 1 osoba,
- kurs programowania sterowników logicznych – 1 osoba,
- kurs przedsiębiorczości – 1 osoba,
- Akademia sprzedaży – 1 osoba,
- kurs komputerowy dla słabowidzących – 3 osoby,
- kurs orientacji przestrzennej – 2 osoby.

Kursy i szkolenia odbywały się u wybranych firm szkolących, mających w większości swoją siedzibę na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

W ramach projektu na czas uczestnictwa we wszystkich przewidzianych instrumentach wszyscy uczestnicy zostali objęci ubezpieczeniem NNW, jak również na bieżąco korzystali z dofinansowania przejazdów środkami komunikacji pasażerskiej MZKP i PKP.

Poza tym w ramach projektu na bieżąco były prowadzone działania promocyjne, m.in. w prasie lokalnej, poprzez plakaty ulotki oraz na stronie internetowej utworzonej na potrzeby projektu - www.skrzydlapowiatu.tarnogorski.pl. Wszyscy uczestnicy projektu otrzymali pakiet gadżetów promocyjnych, tj. teczkę, długopis, kubek, notes, polar, plecak, torbę, termos oraz pen – drive.

W 2010r. na bieżąco umieszczano aktualizacje na stronie internetowej www.skrzydlapowiatu.tarnogorski.pl opisujące działania prowadzone w ramach projektu. Łącznie wprowadzono 18 aktualizacji.

19 listopada 2010r. w ramach działań promocyjnych zorganizowano debatę społeczną związaną z tematyką niepełnosprawności w Powiecie Tarnogórskim. W trakcie spotkania omawiano problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych, zapoznano z ideą wolontariatu, przedstawiono cele i założenia projektu oraz osiągnięte rezultaty.

Wartością dodaną naszego projektu jest zaoferowanie naszym podopiecznym, nowych dotychczas niestosowanych, form wsparcia poszczególnych grup osób

zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na bazie tego podjęto działania o charakterze środowiskowym na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, tj. zorganizowano i prowadzono 2 grupy samopomocowe dla niepełnosprawnych uczestników projektu oraz osób z ich otoczenia. Grupy te przybrały formę otwartych spotkań dla osób niepełnosprawnych. Spotkania i wspólne działania odbywały się pod kierownictwem animatora grupy.

Poza tym, uczestnicy niepełnosprawni mieli możliwość uczestniczenia w warsztatach wyjazdowych, w trakcie który uczestniczyli w warsztatach psychologicznych oraz w zajęciach o charakterze integracyjnym i kulturalnym.

V. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2010 współpracowało z organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Tarnogórskiego, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- współorganizowanie z Caritas p.w. Parafii Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach w okresie Świąt Wielkanocnych - Śniadania Wielkanocnego i Bożego Narodzenia - Kolacji Wigilijnej) dla osób ubogich i potrzebujących z terenu Powiatu Tarnogórskiego,
- współorganizowanie Pikniku Rodzin Zastępczych w parku świerklanieckim wraz z stowarzyszeniami „ProRodzina” i „Serce Dziecka”. Impreza odbyła się w ramach obchodów Dni Rodzicielstwa Zastępczego,
- uczestnictwo w różnych uroczystościach organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- udział w spotkaniach organizowanych przez Stowarzyszenie „Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych”, Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych,
- współpracę PCPR z Tarnogórskim Centrum Wolontariatu,
- rozpropagowanie programu „Dostarczanie żywności do najuboższych mieszkańców Unii Europejskiej” (PEAD) organizowanego przez Caritas Parafii Opatowice dla Powiatu Tarnogórskiego.
- uczestnictwo w obchodach Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem organizowanego przez Stowarzyszenie „Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych”.

VI. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W związku z zadaniami powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- zapewnienie przez Powiat Tarnogórski środków finansowych w wysokości niezbędnej do realizacji obligatoryjnych zadań jednostki w szczególności w zakresie świadczeń należnych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej
- osiągnięcie przez DPS Miedary standardów,
- utrzymanie na odpowiednim poziomie standardów w domach pomocy społecznej, które uzyskały wcześniej zezwolenie Wojewody na prowadzenie działalności,
- prowadzenie działań na rzecz integracji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- zwiększenie liczby kandydatów na rodziny zastępcze w Powiecie Tarnogórskim w celu zapewnienia dzieciom wymagającym opieki właściwych warunków do rozwoju i wychowania,
- przeciwdziałanie skutkom bezradności oraz marginalizacji społecznej,
- zwiększenie ilości pracowników socjalnych zajmujących się pracą środowiskową,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej.
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o ośrodek interwencji kryzysowej i ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- przygotowanie projektu dot. mieszkań chronionych dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,

W celu realizacji potrzeb Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- przygotowanie i kontynuacja realizacji projektu systemowego finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego skierowanego do osób niepełnosprawnych i usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,

- przygotowanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju rodzinnej opieki zastępczej w ramach otwartego konkursu ofert organizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na finansowe wspieranie programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną w 2011r.,
- Otwarcie Punktu Interwencji Kryzysowej finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenie środków, adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych realizowanych przez PCPR.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tarnowskich Górach
mgr Klaudia Zyśk